

ธรรมานุศาสตร์

เพื่อให้ความรู้ด้านพระพุทธศาสนาและส่งเสริมให้กำลังพล ทอ. มีคุณธรรมและจริยธรรมในการปฏิบัติราชการ

ทฤษฎีธัมมิกัตถประโยชน์

ทฤษฎีธัมมิกัตถประโยชน์ เป็นหลักธรรมในพุทธศาสนา คือ ประโยชน์ในปัจจุบัน ๔ อย่าง บ้างเรียกว่า หัวใจเศรษฐี "อุ อา กะ สะ" อาจเรียกสั้น ๆ ว่า ทฤษฎีธัมมิกัตถะ (เนื่องจากอรรถะ แปลว่า ประโยชน์อยู่แล้ว จึงไม่จำเป็นต้องมีประโยชน์ ซ้ำซ้อนกันสองคำก็ได้) หรืออาจเรียกเต็ม ๆ ว่า ทฤษฎีธัมมิกัตถสังวัตตนิกรธรรม ๔ หมายถึง ธรรมที่เป็นไปเพื่อประโยชน์ในปัจจุบัน หลักธรรมอันอำนวยการประโยชน์สุขขั้นต้น เพื่อประโยชน์สุขสามัญที่มองเห็นกันในชาตินี้ ที่คนทั่วไปปรารถนา มี ทรัพย์ ยศ เกียรติ ไมตรี เป็นต้น อันจะสำเร็จด้วยธรรม ๔ ประการ คือ

๑. **อุฏฐานสัมปทา ความถึงพร้อมด้วยความหมั่น** คือ ขยันหมั่นเพียรในการปฏิบัติหน้าที่การงาน ประกอบอาชีพอันสุจริต ไม่เกียจคร้าน รู้จักใช้ปัญญาสอดส่องตรวจตราหาวิธีในการจัดการกิจการให้สำเร็จ ลุล่วงด้วยดี

๒. **อารักขสัมปทา ความถึงพร้อมด้วยการรักษา** คือ รู้จักรักษาทรัพย์สินที่หามาได้จากการทำงาน ไม่ให้สิ้นเปลืองหมดไปด้วยสิ่งที่ไม่เกิดประโยชน์ อีกอย่างหนึ่งคือ รู้จักรักษางานหรือผลงานที่ทำด้วยความ ขยันหมั่นเพียรนั้นไม่ให้เสื่อมเสีย และพัฒนาให้ดียิ่งขึ้นอยู่เสมอ พุดให้เข้าใจง่าย ๆ คือ รักษาเงินและรักษางาน วิธีรักษาทรัพย์มี ๕ ประการ คือ

๑. ต้องรู้จักเก็บ คือ เก็บรักษาให้ปลอดภัย
๒. ต้องรู้จักถนอม คือ ระมัดระวังไม่ให้เสียหายสิ้นเปลือง
๓. ต้องรู้จักบูรณะซ่อมแซมของเก่าที่พอใช้ได้ ไม่ทิ้งให้เสื่อมประโยชน์
๔. ต้องรู้จักเสียดาย คือ ของบางอย่างที่เลิกใช้แล้ว แต่ยังอาจใช้ในวันข้างหน้าได้ก็ต้องรู้จักเก็บไว้ใช้อย่างที่

ต้องรู้จักทำให้เกิดผลกำไร คือ การใช้ทรัพย์ที่มีอยู่ให้เกิดผลกำไร เช่น การลงทุนในสิ่งที่ไม่มีความเสี่ยง

๓. กัลยาณมิตรตา **ความมีเพื่อนเป็นคนดี** คือ ต้องรู้จักเลือกคบคน คบเฉพาะคนที่เป็นคนดี เป็นบัณฑิต สามารถแนะนำชักจูงเราไปในทิศทางที่ดีได้ ไม่คบคนชั่วคนพาลที่จะนำพาเราไปสู่ความเสื่อม

๔. สมชีวิตา **การเลี้ยงชีพแต่พอสมควร** คือ ความเป็นอยู่เหมาะสม ใช้จ่ายแต่พอดีแก่ฐานะ ไม่ฟุ่มเฟือย ไม่สุรุ่ยสุร่าย รู้จักแบ่งเก็บแบ่งใช้ ไม่ใช่จ่ายเกินตัวนั่นเอง

สรุป วิทยุธรรมมีกัตถประโยชน์ เป็นหัวใจที่ทำให้เป็นเศรษฐีมีบพ่ยว่า อุ อา กะ สะ

หัวใจเศรษฐี

คือ หลักธรรมที่นำไปสู่จุดหมาย จะทำอะไรก็สำเร็จ ไม่ว่าจะ เป็น นักเรียน นักธุรกิจ พ่อค้าแม่ค้า ถ้าหัวใจเศรษฐีนี้ไปปรับใช้กับชีวิตก็รับประกันได้ถึงความสำเร็จ บ้างเรียกว่า หัวใจเศรษฐี "อุ อา กะ สะ" หรือ วิทยุธรรมมีกัตถะ

อุ มาจาก อุดหนุนสัมปทา แปลว่า **บยัณหา**

อา มาจาก อารักขสัมปทา แปลว่า **บยัณเก็บ**

กะ มาจาก กัลยาณมิตรตา แปลว่า **คบหาสมาคมกับคนดี**

สะ มาจาก สมชีวิตา แปลว่า **ใช้ชีวิตพอเพียง**

ผู้ปฏิบัติตามธรรมะเป็นอย่างดี ถูกต้องเคร่งครัด และสม่ำเสมอ ถึงไม่รวยฟู่ฟ่าก็รับรองได้ว่า "ไม่จน"

จัดทำโดย : กองอนุศาสนาจารย์ กรมยุทธศึกษาทหารอากาศ
คนอก.จัดกิจกรรมส่งเสริมให้กำลังพลของ ทอ.มีคุณธรรมและจริยธรรมในการปฏิบัติราชการ